

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/7

Telefon št. 72.

Upravišstvo:

Prešernova ulica št. 14

Telefon št. 38.

Račun kr. pošt. šek. urade

št. 11.842.

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane celoletno . . . 240 K

mesečno 20 .

za inozemstvo . . . 600 .

Oglasi za vsak mm višina
stolpca (58 mm) . . 2 Kmali oglasi do 30 mm
stolpca (58 mm) . . 1 .

Ljubljana, 29. decembra.

Iz Beograda prihaja danes vest, katera ne sme ostati neopazena. Tja je prispel podpredsednik Hrvatskega bloka, bivši minister Surmin, kakor pravi naše poročilo, očitno v posebni misli. Razgovorjal se je z ministrom pravde dr. Markovićem, ki je dalj časa vzdružuje osebo stike s hrvatskimi vprašalnimi politiki, ter je zahteval, da vlada čim prej vzpostavi odnose s Hrvatskim blokom. Gospod Surmin utemeljuje svojo zahtevo s tem, da predstavlja Hrvatski blok že danes ogromno večino naroda v Hrvatski ter da bo pri prihodnjih volitvah dobil na svojo stran pretežno večino hrvatskega plemena v vseh pokrajinah, kjer žive Hrvati. Hrvatski blok da je torej pravi predstavnik celokupnega hrvatskega naroda, da govorniki v bloški terminologiji.

Po posl. Surminu izvršena gesta izvira iz »irske« ideologije in razni politiki bloka si predstavljajo razreševanje hrvatskega vprašanja očitno a la Griffith in Lloyd George in s podobnim rezultatom.

Pustimo danes na strani pogrešnost tega pojmovanja in razpravo o navedenih politikih, ki menijo, da je dva dela enega in istega naroda, ki si je ustvaril svojo enotno državo, mogoče primerjati s popolnoma tujima si narodoma Ircev in Angležev.

To so besede, ki ne smejo prikriti dejstva, da hrvatski problem neodločeno silijo v ospredje in da je občutek nujnosti njegove rešitve prodrl z elementarno silo tudi pri politikih, ki so dosedaj kazali toliko intransigencije. Mi vemo, da je v poteku zadnje krize tvorilo hrvatsko vprašanje glavni predmet v političnih razpravah vladnih strank in da se nova vlada ni sestavila brez resne volje, pristopiti k njegovi praktični rešitvi. Mi vemo tudi, da dosedanja negativna politika Hrvatskega bloka ni prinesla hrvatskemu delu naroda nobenih koristi in da njena notranja sila navzlic navideznim uspehom trajno peša. Zadnji dogodki v Primorju so hrvatskim opozicijskim politikom znova pokazali, da intransigenca napram lastni državi vodi neizogibno v novo robitvo, da se more sen o neodvisni hrv. republiki spremiti v resničnost laškega imperija. Če je v hrvatskih politikih še kaj zdravega razuma, jim ne preostaja drugega nego iskanje sporazuma, ne kot politična slabost, temveč kot politična vrlina.

Cela Jugoslavija si je danes na jasnem, da se mora najti pot k rešitvi hrvatskega problema. Izhodišče je seveda le eno: absolutno priznanje naše ujedinjene in jedinstvene domovine. Tu je kompromis za vsakega pravega Jugoslavana izključen. Z enotno našo državo stoji in pada celokupni naš narodni problem. Hrvatsko vprašanje ni vprašanje med dvema ali tremi narodi, temveč je notranje nacionalno vprašanje nas vseh, Srbov, Hrvatov in Slovencev. Reševati ga moramo formalno tam, kjer prihaja volja nas vseh do razra, v našem parlamentu. Iščimo formule, razgovorjajmo se, delajmo načrte in — imejmo vsi pravo spoznanje in dobro voljo, to je prvi pogoj, da najdemo solucijo.

Gotovo, prvi poskus se ne bo posrečil, Morda tudi ne drugi in ne tretji. Toda ravno resnično je, da bo vsak pojav dobre volje in resnega stremeljenja blazil situacijo, ustvarjal nove možnosti in nas približal končnemu uspehu ki pride in mora priti.

Kralj v Zagrebu

Zagreb, 29. decembra. (Izv.) Ob pol 11. je dvorni vlak dospel v Zagreb, odkoder je nadaljeval avojo pot ob 11. Kralj je že spal. Na kolodvoru so bili prisotni šef policije dr. Urban ter banški svetnik dr. Milovan Zoričić.

PRVA SEJA DELAVSKE ZBORNICE ZA SLOVENIJO.

Ljubljana, 29. decembra. Oddelek socialne politike pokrajinske uprave v Ljubljani objavlja: Konstituiranje začasne delavske zbornice v Ljubljani se vrši na njeni prvi seji v nedeljo, dne 8. januarja 1922 točno ob 14. uri v mestni posvetovalnici ljubljanskega magistrata.

RADIČEVE ŽRTVE.

Zagreb, 29. decembra. (Izv.) Danes je bila razglašena razsodba v procesu proti trem seljakom iz Sv. Ivana Zelene, ki so za časa mobilizacije naznačili zagrebški armijski komandi, da grede v vojske. Pavel Draginja, Pavel Žiljak in Mato Pečenko so bili obsojeni vsak na dve leti zapor.

Oduševljen sprejem kralja Aleksandra v Ljubljani

Poročilo na 2. strani.

Seja narodne skupščine

RAZVELJAVLJEN MANDAT POSL. KIRBIŠA. — IZJAVA NOVE VLADE. — RAZPRAVA O DVANAJSTINAH. — PRVI NASTOP STOJANA PROTICA. — RAZOČARANA OPOZICIJA.

Beograd, 29. decembra. (Izv.) Današnja seja narodne skupščine je otvoril predsednik dr. Ribar ob 10. in pol. Po prečitani zapisnika zadnja seja in raznih predstav in prošnji je prišlo na dnevni red poročilo verifikacijskega odbora o vprašanju razveljavitve mandata posl. Kirbiša (SKS). Posl. Rajar in dr. Kukovec sta zahtevala, naj se vprašanje vrne odboru in ponovno razpravo, proti čemu je protestiral klerikalec dr. Hohnjec. Tudi poročevalec Stojan Jeremić se je izrekel proti temu. Nalo je predsednik odredil glasovanje in pozval dotične, ki so za Rajar-Kukovec pretili, naj vstanjo. Ker na ta način ni bilo mogoče doseči rezultata, je odredil posamezno glasovanje, katero pa so preprečili klerikalec s hronskim vpitjem. Zato je predsednik prekinil sejo in odredil po zopetni otvoritvi ponovno glasovanje z vstajanjem in je bil končno sprejet predlog verifikacijskega odbora, s katerim se razveljavlja Kirbišev mandat in pokliče v skupščino klerikalec Skoberne.

Nato je ministri predsednik Pašić prečital program vlade za delo narodne skupščine, ki pride na dnevni red na prihodnji seji. Pašić je izjavil: »Kraljeva vlada smatra po svoji rekonstrukciji, da je njena dolžnost, da naznani narodni skupščini delovni program, ki ji je namenjen v tem zasedanju. Vlada stoji na stališču, da je po votiranju ustave nujna potreba, da se pristopi tudi k votiranju onih zakonskih načrtov, ki so predvideni v tej ustavi in so v tesni zvezi z njo, da se takoj odzivotvorijo vse one ustanove, ki jih predvideva nova ustava. Poleg dovolitve budžeta bo morala narodna skupščina rešiti sledeče zakonske predloge:

1.) Zakon o državnem svetu in upravnem sodstvu. 2.) Izpremembe zakona o volitvi narodnih poslancev. 3.) Zakon o glavni kontroli. 4.) Zakon o centralni upravi. 5.) Zakon o ministrski odgovornosti. 6.) Zakon o samoupravi in oblastih, občinah in srezih. 7.) Uradniški zakon. 8.) Zakon o osnovnih, srednjih in visokih šolah. 9.) Zakon o zemljoradniških kreditih. 10.) Zakon o zavarovanju proti elementarnim nevarnostem. 11.) Zakon o upravnih razdelitvi države. 12.) Zakon o notranji ureditvi verskih organizacij. 13.) Zakon o ureditvi sodnijskega sploha. 14.) Zakon o vojnijskih sodiščih. 15.) Zakon o likvidaciji agrarnih odnosov. 16.) Zakon o izenačenju davkov v celi državi in 17.) Zakon o štampi. Poleg tega bo morala skupščina rešiti tudi še nekatera druga nujna vprašanja, ki pridejo na dnevni red.

Sledila je razprava o poročilu finančnega odbora o budžetnih dvanajstinah za januar in februar 1922. Poročilo odbora je prečital dr. Slavko Sečurov, nakar so Hohnjec (kler.), Lazić (zemlj.) in Kopač (soc. dem.) imenom svojih klubov pojasnili svoja odvajena mišljenja. Finančni minister dr. Kumanudi je obširno utemeljeval razloge, zaradi katerih zahteva votiranje dvanajstin, ker se morajo čimprej financirati državne ustanove. Po zopetnem govoru dr. Hohnjeca je bila seja zaključena in sklicana prihodnja za 16. uro.

Beograd, 29. decembra. (Izv.) Ob 4. uri popoldne se je nadaljevala seja narodne skupščine. Prvi kontragovornik je bil zemljoradniški Vojislav Lazić, ki je izjavil, da ne obstoji nikakršna konkretna potreba, da vlada predloži skupščini dvanajstine v votiranje. Da je prišlo do tega, je kriva nodelavnost skupščine same. Dvanajstine se smejo predlagati le v skrajni sili, sedaj pa bi bila morala predložiti vlada v zmislu ustave redni letni proračun. Potem kritizira delo ministrstva financ, češ da ne šteti. Zahteva ostro kontrolo nad delom vlade in njenimi organi zlasti pri izvrševanju državnih navedb. Kot primer navaja afero Vasičev, ki je poskusil ogoljufati državo na Dunaju za več kot za dvajset milijonov dinarjev.

Za njim govori za socialne demokrate poslanec Divac, ki istotako zahteva redni budžet in odklanja dvanajstine za en sam mesec. Razen tega zahteva, da naj vlada predloži pregleden proračun, ne pa elaborata, ki je, kakor pravi govornik, navadno skrpucalo in gomilanje samih nesistemno zloženih števil. Pravi, da je peregna trditve o budžetskem ravnotežju, ki da ne odgovarja resničnemu sta-

nju. Se priključuje zahtevam predgovornika poslance Lazića. Glede vojske pravi, da se morajo doseči prištetje tudi pri njej in sicer s popolno reorganizacijo. Končno izjavlja, da on in njegovi somišljeniki ne bodo glasovali za dvanajstine.

Z njim je izcerpna lista govornikov v imenu skupin. Na vrsto pride Protić, v svojem imenu. On govori, da budžet ni bil predložen v ustavno določenem času, zamerjava dvojno računanje budžeta v dinarski in kronski vrednosti, kar utegne dati prilike za neredno računanje, zahteva enotno dinarsko računanje. Kritizira ministrstvo financ, da ne dopušča dovolj javne kontrole in da celo dela preiskave, kdo je iz ministrstva dal privatni kontroli potrebne podatke. Kritizira zgradbo proge Nis-Knjaževac, ki je baje bila izročena uradnikom. Zahteva redukcijo števila uradništva in pravi, da je treba pri izvrševanju te redukcije biti zelo obziren, kajti z uradniki naj bi se tudi odpravili uradi, ki so krivi, da se je pojavila potreba po uradništvu. Končno pravi, da bi po računu enega procenta prebivalstva morala šteti naša vojska 120.000 mož stalne prezenčne službe, v resnici pa jih je mnogo več pod orožjem, kar ovira konsolidacijo in reorganizacijo vojske. Protičev govor je napravil skrajno medel vtis, razočaral je zlasti zaradi tega, ker se je napovedalo, da bo Protić reševal hrvatski problem. Niti g. Korošec, ki je sedel poleg starega svojega šefa mu ni aplavdiral in ne čestital.

Za Protičem brani finančni minister Kumanudi finančno ministrstvo in dvanajstine, pravi, da mora biti redni budžet pretresen prej od finančnega odbora narodne skupščine, kateremu je že predložen ter da so dvanajstine potrebne za redno delo in financiranje življenja državnega organizma. Za točno sliko stanja državnih financ zahteva zaključek računov od leta 1913 naprej. Potem jako učinkovito odgovarja na Protičeve očitke glede dela v finančnem ministrstvu.

Za njim govori Nikola Uzunović, bivši minister saobračaja, ki pobija Protičeve očitke zaradi železnice Nis-Knjaževac.

Njemu zopet odgovarja Protić s kratkim popravkom.

Po osmi uri zvečer zaključil predsednik dr. Ribar seja narodne skupščine. Prihodnja seja je določena za jutri ob deseti uri popoldne.

Beograd, 29. decembra. (Izv.) Pojava Protičeva je v beograjski politični javnosti zbudila nekaj zanimanja. Na galeriji parlamenta so se opazili mnogi beograjski radikali raznih skupin, zlasti pa skupine okrog »Tribune«, ki je prišla skoraj polnoštevilno. Izgledalo je, kakor da bo Protičev govor nekakšna politična senzacija ali da izvestni vsaj nekaj takega pričakujejo. Iz vsega pa ni bilo nič. Nasprotno pa se je opazilo, da je Protić izredno zmeren in da dela vladi pa neke očitke manjšega pomena, da pa se skrbno ogiblje vsakega ostrega izpada. Splošna sodba je, da je prišel v zbornico, ker se je odločil za menjavo svoje dosedanje demonstrativne taktike, ki mu ni uspela, in da najprej sondira parlamentni teren. Opazilo se je tudi, da je del radikalcev sicer ploskal njegovim izjavam, večina pa ga je poslušala ravnodušno. Mnogo se je opazilo, da Protić ni izjavil, da bo glasoval proti dvanajstini, marveč da je formuliral svoj sklep, da ne bi mogel glasovati, če vlada ne bi mogla upoštevati njegovih opomb.

V kuluarjih zbornice se je po seji srečal Protić s slovenskim klerikalnim poslancem, ki je stopil k njemu in mu rekel: »Javili smo svoji centrali, da smo vsi za Vas!« Opazilo se je, da je Protić odgovoril sicer korektno, toda izredno hladno.

VPRAŠANJE NAŠIH REPARACIJ.

Beograd, 29. decembra. (Izv.) Ekonomsko-financijski komitet ministrov je na svoji zadnji seji glede reparacijskih bonov, ki pripadajo na nas, sklenil, da se bo samo polovica teh bonov porabila za nabavke v inozemstvu in za poškodovanje, ki dobi odškodnino in natura. Vrednost prejemkov in natura, kar sta jih doslej dala Nemčija in Bolgarija, se je ugotovila s svojo sedem milijonov mark. Komitet je sklenil, da morajo prejemniki bonov odobiti nameni in uporabi

Hrvatski blok se želi pogajati z vlado?

POSLANEC DR. ŠURMIN V BEOGRADU.

Beograd, 29. decembra. (Izv.) Včeraj je prispel semkaj podpredsednik Hrvatskega bloka dr. Surmin. Po korakih, ki jih je izvršil, je sklepiti, da je prišel v specialni misli. Včeraj dopoldne je dolgo konferiral z justičnim ministrom dr. Markovićem. Kakor je iz-

vedel vaš poročevalec, je pojasnil dr. Surmin razmere na Hrvatskem in izjavil, da bo imel Hrvatski blok pri prihodnjih volitvah skoro vse mandate. Zato je zahteval, da se čim prej vzpostavi odnosi s hrvatskim blokom.

Druga konferenca nasledstvenih držav

KONFERenca V RIMU KOT NADALJEVANJE PORTOROŠKE.

Dunaj, 29. decembra. (Izv.) O programu konference v Rimu, ki se prične dne 24. januarja kot nadaljevanje konference v Portoroče, poroča »Neue Freie Presse«, da se bo v prvi vrsti razpravljalo o kšitvi lastninske pravice med vojno. Poskušala se bo dobiti zlasti podlaga za davčne in pravne razmere trgovskih družb, katerih kapitali in lastniki so mešane narodnosti, ali pa se nahajajo njih obrati v raznih nasledstvenih državah bivše avstro-ogrške monarhije, sedeži pa na Dunaju, v Pešti ali v kakem drugem centru.

Nadalje se bo razpravljalo o državljanstvu, o pravicah beguncev, vojnih poškodovancev, o pokojninah državnih

nameščencev, o preprečenju dvojne obdavčenja. Sklepali se bodo tudi tihaneni dogovori o problemih reorganizacije državnih dolgov in ozdravljenja valute, o bankah in zavarovalnicah in o hipotekarnih zavodih.

Izravniati bo treba dalje še obstoječa nasprotja v vprašanju poravnanja dolgov med Avstrijo in Novo Italijo, kakor o izvršilnosti sodnijskih razsodb kakor države v drugi državi.

Konferenca v Rimu bo torej v nasprotju s konferenco v Portoroče, ki se je bavila predvsem s prometnimi vprašanji, poskušala izvesti likvidacijo preteklosti.

Tudi Bernotov mandat se razveljavi

Beograd, 29. decembra. (Izv.) V verifikacijski debati narodne skupščine so danes samostojni kmeti zavzeli pravilno stališče, da se mora, ako se razveljavi vsled pogrešnega štetja mandat poslanca SKS Kirbiša, istočasno razveljaviti tudi kvalificirani mandat, ki ga je vsled iste računске pogreške dobil soc. dem. poslanec Bernot namesto komunista dr. Lemeža, odnosno Vlad. Fabjančiča. Prodirlo je stališče referenta Jeremića (zemljoradnika), ki je vztrajal na tem, da se Kirbišev vprašanje reši takoj, Bernotovo pa izroči verifikacijskemu odboru. Kirbišev mandat je bil zato razveljavljen in poklican je kot poslanec Jožef Skoberne (kler.).

Popoldne se je sestel verifikacijski odbor. Ta je sklenil razveljaviti tudi mandat poslanca Zvonimira Bernota. O vprašanju, kdo naj bo poklican na njegovo mesto, se verifikacijski odbor še ni zednil. Po volilnem računu pripade to mesto komunistični listi. Socialni demokrati priznavajo sicer, da ne more biti poklican niti dr. Lemež, niti dr. Fabjančič, ki sta bila izvoljena tudi v Ljubljani, odnosno v ljubljanskem okrožju, pa sta mandat kot komunista izgubila, pač pa se zavzemajo za to, da bi bil poklican tretji kvalificirani kandidat mariborske komunistične liste, prof. Faval, češ, da ni komunist, temveč soc. demokrat. Temu naziranju nasprotuje dejstvo, da je prof. Faval kandidiral na listi, ki je bila oficijelno priznana kot komunistična in katere kandidati so v zmislu tozadevnega zakona izgubili sposobnost biti poslanci. Poznejša sprememba naziranja na tem ni spremeniti ne more. Za slučaj, da teorija, ki je zastopajo soc. demokrati ne obvelja (ker je nevzdržna), ostane Bernotov mandat nezadene. Debat v verifikacijskem odboru o tem vprašanju se bo še nadaljevala.

VAGONI ZA PREVOZ PREMOGA.

Beograd, 29. decembra. (Izv.) Ministrstvo saobračaja je izdalo ukaz, da se morajo vsi prazni premogovni vagoni nemudoma staviti na razpoložanje premogokopom, da se osigura dovoz kuriva in prepreči grozeči zastoj na železnicah.

PRED MADŽARSKO ZASELBO ŠOPRONJA.

Pariz, 29. decembra. (Izv.) Veleposlaniška konferenca je včeraj ratificirala odločitev antantnih generalov glede predaje šopronskega plebiscitnega ozemlja Madžarski, ki se izvrši dne 1. januarja.

Dunaj, 29. decembra. (Izv.) Provizorična avstrijska deželna vlada za Burgenland bo od 2. januarja v Sauerbrumu in se preseli pozneje v Eisenstadt (Kismarton), za Šopronjem največje mesto Burgenlanda.

ZITA SME OSTATI V ŠVICI 14 DNI.

London, 29. decembra. Reuterjev urad poroča, da je poslaniški svet dovolil ekscesarici Ziti, ostati 14 dni pri »nu« v Švici, ki bo operiran. Morda ne bo potrebno, da bi se Zita toliko časa mudila v Švici.

Velika železničarska stavka v Nemčiji

Berlin, 29. decembra. (Izv.) Železničarska stavka, ki je izbruhnila včeraj v zapadni Nemčiji, zavzema vedno večje dimenzije. Nemška železničarska zveza je odročila za danes zvečer tudi stavko v območju železniške direkcije Köln, kateri so se železničarji odzvali v polnem obsegu, uradniki pa le deloma. Obratujejo le zasilni vlaki za prevažanje živil. V območju železniške direkcije Elberfeld je včeraj delo popolnoma počivalo in so morali potniki kratkotalno izstopiti, ker niso mogli naprej.

Berlin, 29. decembra. (Izv.) Nemška železniška zveza je imela danes zborovanje zaupnikov berlinske železniške direkcije. Sprejeti so bili štirje predlogi glede stališča napram stavki v zapadni Nemčiji, o katerih pa se varuje najstrožja tajnost. »Vossische Zeitung« javlja, da stopijo železničarji najbrže še danes ponoči ali pa najkasneje jutri dopoldne istotako v stavko.

Moratorij za trgovska plačila v Italiji

Rim, 29. decembra. Ministrski svet je sklenil zopet uvesti plačilni moratorij v trgovskem prometu, s pogojem sodne pritrditve.

PRED KONFERenco V CANNESU.

Cannes, 29. decembra. Ameriško odpisništvo dosepe semkaj dne 29. decembra, angleško 1. januarja, ostala pa 5. januarja.

RUSIJA NAPADE FINSKO.

Helsingfors, 29. decembra. (Izv.) Iz dobro informiranih finskih krogov se poroča, da sovjetska vlada mrzlično koncentrirala svoje čete na finski mej. V Kopenhagen so prispelo vesti, ki potrjujejo koncentracijo boljševiške armade na finski mej. Finska vlada je poslala protestne note v Moskvo, Pariz in London. Na mej je 15 do 16 boljševiških divizij. Prebivalstvo je silno vznemirjeno. Napad sovjetskih čet na Finsko se ima izvršiti baje že to noč.

RUSKA VOJSKA.

Moskva, 29. decembra. Pri devetem vsruskem sovjetskem kongresu je izjavil Trockij o ruski vojski: Pred enim letom je imela Rusija še 5.300.000 brahamovcev, danes pa ima po odpustitvi s mornarji vred še samo poldrug milijon mož vojske. Demobilizacija se je vršila po letnikih, pričeni s starejšimi. Do danes so demobilizirani že vsi letniki do letnika 1899. 43 odstotkov vojakov je komunistov.

ŠIBENSKI DOGODKI.

Beograd, 29. decembra. (Izv.) Inšpektor notranjega ministrstva Kosa Kostić je odpotoval sredi v Sibenik, da natančno po instrukcijah vlade še enkrat preišče vzroke moravov in ugotovi krivce.

Domáče vesti

Dunajská borza je bila večeraj zaprt.
 Berlin, devize: Rim 796.70 — 798.5
 London 781.70 — 783.30, Newyork 185.1
 — 186.10, Pariz 1492 — 1495, Švic
 9031.35 — 3698.95, Dunaj 6.68 — 6.7
 Praga 269.70 — 270.30, Budimpešta 29.3
 — 29.33.

Raj je Jugoslaviji najbolj potrebno?

Včeraj nam je prispelo zopet nepričakovano mnogo odgovorov na to vprašanje, ki smo je stavili svojim bralcem, da najdejo najboljši odgovor. Do četrtka ob 6. uri zvečer smo prejeli 127 novih odgovorov, tako da jih s dosedanjimi 191 (manj enega, ki odpade) imamo že 317. Ta nagla rast odgovorov daje upanje, da jih bo vsuh skupaj morla okrog 1000, — za naše razmere gotovo znaten in nad vse zadovoljiv uspeh! Vprašanje pa je tudi take vrste, da mora zanimati vsakega pravega Jugoslavana, brez razlike strank. Ugotavljamo, da se je res že oglašilo tudi nekaj udeležencev, za katere vemo, da spadajo k drugim strankam. Njih odgovorov smo bili še bolj veseli. Z radostjo ugotavljamo, da so njihovi odgovori resni, dobro mišljeni in dovolj dobri. — Pretečna večina odgovorov je seveda iz krogov naših zvestih naročnikov in stalnih odjemalcev. Z veseljem ugotavljamo tudi, da med včerajšnjimi odgovori ni niti enega anonimnega.

Statistika udeležencev se je včeraj nekoliko izpremenila. Polog stanov, ki so se že doslej tako častno odzvali, je danes tudi okrog 20 odgovorov raznih profesorjev, odvetnikov, sodnikov. Odvetnik, ki je pred dvema dnevoma vposlal odgovor, ki se ne tiče našega vprašanja, nas naproša, da njegov odgovor odstopimo na pravi naslov, kar se je tudi zgodilo. Tudi od našega žustva je prišlo včeraj znatno več odgovorov, kakor doslej, kar dokazuje njih živahno zanimanje za pereča javna vprašanja. Po smeri se opaža poleg še vedno številnejših mnenj idealne smeri prirastek mnenj materialistične smeri. Tudi daljših člankov je več med zadnjimi odgovori. Z veseljem ugotavljamo dalje, da so naši vrli Sokoli in zvesti rojaki iz neodrečene domovine vposlali obilo odgovorov v smislu svojih vzvišenih idej in pravičnih zahtev. Odgovori dalje kažejo odločno od-

klanjanje prenapetih medsebojnih bojov, hujkanja, laži, podtikanja, obrekovanja itd. Javnost odločno obsoja takšno »javno delo« in mnoge pikra opazke in obsodbe v dopisanih odgovorih lete na sejalce razlora na sploh, mnogi pa izrecno na poimensko imenovane stranke, ljudi in liste (n. pr. na Radića, mariborsko »Stražo« itd.) Pri nekaterih odgovorih se pozna, da so nastali že pod vplivom takšnega sejanja duha nezadovoljnosti in pretirane, nekritičnega kritizma. Mnogi odgovori izhajajo od prepričanih demokratov, katerim je narodna in demokratska ideja zvezda — vodnica v javnem in zasebnem življenju. Čast in hvala vrlim somišljenikom!

Po krajih so doslej zastopani precej enakomerno vsi okraji in vsi večji kraji naše ožje domovine. Najboljše so zastopana mesta Ljubljana, Celje, Ptuj, Maribor, dalje Jesenice, Trbovlje, Sevnica itd., razmeroma manj odgovorov je iz dolenske strani. Novo mesto in Konjice sta edina večja kraja, iz katerih do danes še ni prišel noben odgovor. Pač pa smo dobili razmeram primerno številne odgovore iz Beograda, iz Trsta, Gorice, Ajdovščine in Idrije. Postojna in Ilirska Bistrica se še nista odzvali, zato je pa nam ostali notranjski kot prav častno zastopan.

Statistika odgovorov na stavljeno vprašanje postaja vedno zanimivejša. Upamo, da bo število odgovorov raslo tudi dalje v isti meri in da bo končni zaključek pokazal dovolj jasno sliko javnega mnenja o tem, kaj je v resnici Jugoslaviji najpotrebnejše!

Nagrade na stavljeno vprašanje so razstavljene v izloženem oknu naše uprave v Prešernovi ulici.

Odrezek, ki naj se priloži k pismenemu odgovoru na vprašanje, je bil tiskan na razpisu vprašanja v božični številki »Jutra«, koje se še nekaj izvodov dobi po trafikah in pri naši upra-

vi, dalje v torkovi številki »Jutra«, — in se bo ponovil v novoletni številki, ki izide zopet v zelo povečanem obsegu ter v veliki nakladi. Na to opozarjamo ne samo gg. udeležence ankete, marveč tudi gg. inserte. Večji inserti za to številko se sprejemajo le še do sobote zjutraj, mali oglasi in novoletna voščila pa še do sobote popoldne.

CLAUDE FARRÈRE: 85 Morski ropar (Le Plibustier des Mers.)

Roman.

Juana sama je izprva polna triumfa nad svojo zmago, ki jo je izvojevala brez napora nad vso rodbino in skoraj nad vsem mestom. Toda kmalu je uvidela, da je ta zmaga ničeva in kakor pena. Njen položaj se sploh ni spremenil, samo da stanuje sedaj Tomaž s njo v hiši v ulici Plesoče mačke, namesto da prihaja na posete, kakor nekoč, kar je sicer tudi takrat delal dan na dan, ne da bi izostal le enkrat samkrat. Seveda, Juana sme sedaj na ulico, kadar se jej hoče. Vendar posebno prijetno to ni, če se sprehaš po ulicah, pa ti vsakdo, ki ga srečaš, kaže, kako te zaničuje, in kjer te spode z uličnih hodnikov na sredo ceste, če se ti ne pripeti nič hujšega. Cela vrsta mučnih izkustev je Juani kmalu pregnala veselje do takšnih samotnih sprehodov. Dvakrat se je po neprijetnem naključju srečala tudi z Mino. Mina, sedaj bolj ljubosumna ko kdaj prej, se je poslužila dobre prilike, da iz polnega grla ozmerja obsovaženo pritepenko. Pri tem so jej vsi poulični pobalini pomagali po svojih najboljših močeh. Malo še, pa bi se bile obe spopadli, obakrat. Juana, ki je že po svojem značaju bolj ognjevit in bojovita, ko Mina, bi bila tej najbrže

prva skočila v lase, če bi ne bilo te galerije gledalcev, ki so vsi tako sovražni oholi tuji. Juana se je tega dobro zavedala. Njeni izgledi na zmago so prav malenkostni, če pride kedaj do spopoda. Prej ali slej pa je ta spopad neizogiben. Mina sedaj sovrži svojega brata z vso silo one ljubezni, ki jo je ukoč gojila zanj, in si je prisegla, da mu da okusiti to sovraštvo od prvega pa do zadnjega sredstva, ki jej bo kdaj na razpolago.

To je šlo celo tako daleč, da je Tomaž, pravočasno tajno opozorjen, dal svojo ljubico stražiti, in da je Juano sam vodil na zrak ob svoji roki, kolikorkrat le mogoče. S tem je seveda Juana bila varovana pred vsakim žaljenjem, in tudi vrhu tega je znala ceniti čast tega spremstva, najhrabrejšega v vsem mestu. Opazila pa je tudi, kako se celo takrat, kadar se sprehaš s Tomažem po najbolj obljudenih ulicah, dela okrog njih na nerazumljiv način praznina. Sicer si ni noben Malonez domislil, da bi se bil drznil žaliti korzarja, nobeden se pa tudi ni mogel odločiti, da bi bil ta par pozdravil. Zato so se raje umikali.

Tako je prišlo skoraj, kakor da živi Juana življenje gobavniške. To pa celo na zemlji, kjer nebo in zemlja ne nudita ničesar, kar bi jo moglo trajno razvedriti in prav ničesar, kar bi jo spominjalo na žarko solnce Seville ali Ciudad Reala, kjer je bilo kakor morje luči in toplote, polno ognja.

Juana se je zato v duši vedno zopet vračala k tem mestom svoje prve mladosti, ž njo pa k lepim dnevom slija, razkošja in ugleda, tem lepšega, čim bolj oddaljen je bil. In ko primerja Juana svoje sedanje življenje z lepšo preteklostjo, se jej dobra volja kar vidno kvari.

Zaljubila se je v korzarja v zavzetem stolpu, sredi srove veličine zma-

ga in pokolja. Tam je videla v Tomažu gospodarja in vojskovodjo, junaka, zmagalca, ki ga obdaja tako strahovita slava, kakor niti kronanih vladarjev. To jo je bolj zapeljalo ko vstrašilo, in bolj je sledila svojemu ponosu ko pravi ljubezni. Sledila je groznemu možu v trenutku, ko jej je ubil najbližnje sorodnike in ko se je, če ne z besedami, pa dejansko ponudil, da zavzame v njenem srcu prostore, ki jih je doslej zavzemala pobita trojica. V onem prvem trenutku se jej je zdelo, da bo na strani takšnega groznega vojnega kralja in junaka tudi sama veljala povsodi za kraljico. Sedaj pa vidi, da je prišlo vse drugače, in da je celo ravno narobe: Tu se mora utešnjevat v življenje, ki ga najbolj navadna meščanka ne bi hotela živeti! Seveda, Tomaž jej daje upanje, da se bo vse to morda kedaj še spremenilo. Toda ta sprememba prihaja od daleč, zelo daleč... Vsekakor nima za sedaj pričakovati ničesar... O, še dolgo časa ne! Potrpežljivost pa ni baš najmočnejša stran naše Juane!

(Dalje prihodnjé.)

Vremensko poročilo Ljubljana 306 m nad morjem.

Dan	Čas opazovanja ob uri	Stojače barometra v mm	Temperatura po C.	Vetrovi	Nebo
29. dec.	7. 14. 21.	740.1 739.7 738.1	-3.7 4.0 2.8	sl. sever sl. jug "	obl. dež

Srednja včerajšnja temperatura 3.3, noč maha 2.6.

Vremenska napoved: južno dež. vreme.

Lastnik in izdajatelj Konzorcij »Jutra«, Odgovorni urednik Vit. F. Jelenc.

Ali ste že čitali novo številko „NJIVE“?

Mali oglasi

Stenoje do 20 besedi 1 Din., vsaki nedeljni 5 besedi 1 Din. — Trgovski oglaš, doplačevanje, opremljenost do 20 besedi 5 Din., vsaki nedeljni 5 besedi 2 Din. — Pisce se naprj. (Lahko tudi v znakih.) Na vprašanje se odgovarja le, ako je vprašanje priloženo znakom se odgovor.

Službe

TRGOVSKO NABRAZENA GOSPODIČNA 2164 z večletno trg. prakso, zmožna razven slovenskega jezika tudi nemščine in deloma laščine, vajena tudi vseb gospodinj-skih del in kuhanja, išče primerne službe. Ponudbe pod »Služba« na upr. »Jutra«.

ABSOLVIRAN PRAVNIK z doktoratom išče kot začetnik službe v banki ali kakli slični stroki. Reflektira samo na mesto v Ljubljani. Cenjene ponudbe z navedbo pogojev na upravo »Jutra« pod »Pravnik«.

15LETNI MLADENIC z dvema razredoma meščanske šole, s enoletno prakso v knjigovodstvu, išče mesta v kaki veletrgovini kot praktikan. Cenjene ponudbe pod »Mladenci« na upr. »Jutra«.

Prodam

ZLATA DAMSKA URA z dolgo zlato verižico, dalje igrače: st. o. j. na paro, ladijca na vijak in drsalka št. 21 za dečke, se prod. Povpraša se Ljubljana, Rimska cesta 23, Savinšek.

KRASNI NEMSKI OVČJI PSI pristne pasme, se prodajajo v Spod. Šiški, Zibertova ul. št. 159, I. nadstr., levo.

GODBENI AVTOMAT trdke »Hupfeld«, Dunaj, prav dobro ohranjen, se prod. Naslov pov. uprava »Jutra«.

PRODAM 2000 metrov suhih bukovich drv in 2000 kilogramov kilega zelja. Bohinjska B. strica, Grobotek. 2150

Kupim

KUPI SE 2210 večja železna blagajna (Wert-helm). Ponudbe na upravništvu »Jutra«.

Stanovanja

SOBA 2216 se da v našem gospodu. Elek-trična luč. Zglasti se je od 5. do 6. ure zvečer. Zgornja Šiška, Celovška cesta 113.

MESEČNO SOBO 2207 iščem. Cena postranska stvar. Ponudbe pod »450 dinara mesečno« na upravo »Jutra«.

Nepremičnine

Kupim 2177 ENODRUŽINSKO HIŠO z nekaj zemljiščem v bližini enega mesta ali drugem prometnem kraju. Naslov pov. uprava »Jutra«.

PETROLEJSKE VRČE z ali brez zabojev, kupi vsako množino po najvišji ceni **HERVAT & KOMP.**, Ljubljana, Vegova ulica 6. 1841

Nudim brezobvezno **Ciril - Metodove vžigalice**

„DRAVA“ - VŽIGALICE družbe sv. Cirila in Metoda. Zaloze pri Iv. Perdani v Ljubljani. **MAL POLOŽI DAR DOMU NA ALTAR!** Te vžigalice se v prid družbi sv. Cirila in Metoda v LJUBLJANI. Cena posamez. konkurenčna. Pri nakupu vžigalic zahtevajte moj cenik. 1905 **J. Perdan, Ljubljana.**

Velika auto-delavnica in garaža JOSIP JUG sprejema vsakovrsta popravila od najmanjših do generalnih popravil. Postrežba točna, dela najamčena. 2042 **Maribor, Tržaška cesta 16.**

BILJARD za obrniti, zelo lep, se takoj prod. Naslov pov. An. zav. Drugo Beseljak in drug. Ljubljana, Sodna ulica 5. 2251

Obvestilo. Kupujem stare obleke, čevlje, pohštvo i. t. d. 2226 **Drame Martin,** Sv. Jakoba nabrežje 29.

Izgubil se je pes doberman ki sliči na ime »Top«. Kdor ga najde, naj ga privede na policijsko ravna-teljstvo, kjer dobi veliko nagrado. Ima ovratnik z znakom »Dobrunje 202« in na ovratniku dresurni jermen.

Tvorničko skladište papir.a nudja uz najjeftinije cijene: **Novinski papir** nesatinirani vel. 58×84 i 63×95, **Tiskovni papir** srednje fini satinirani vel. 63×95, **Kuler papir** u četiri boje vel. 63×95, **Omotni papir** u rolama, **Omotni papir** u arcima, **Ljepenska,** **Listovni papir,** **Papirnate vrećice,** **Pisači pribor** kao i sve ostale vrsti papira: **ST. KUGLI (L. MILLER)** Zagreb. 2210

Damsko, moško in otroško modno blago 2004 **C. J. HAMANN** Mestni trg 8.

Gospodična z dobro šolsko izobrazbo, se sprejme takoj v knjigarni lg. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg, Ljubljana. 2291

Nočni čuvaj zanesljiv, starejši, dobi stalno službo v tovarni 2264 **Anton Šinkovec, Grosuplje.**

Strychnin sveži, ima v zalogi 2217 **drogerija A. KANC,** Ljubljana, Židovska ul. 1. **Išče se tovorni avto** od 1½ do 2 toni, tudi star toda v dobrem stanju. Ponudbe: Ljubljana, poštni predal 165. 2215

Dva bolniška strežnika 2204 sprejme takoj državno zdravilišče Golnik pri Trzliču, enega zanesljivega hlapca in dve pridni dekli, vajeni tudi molže krav in peke kruha, pa po dogovoru.

Naročite takoj **Ljubljanski Zvon** za leto 1922. Pod novim uredništvom pesnika Fr. Albrehta bo novi letnik jako zanimiv in mnogovrsten. Sodelovali bodo naj-boljši naši leposlovni pisatelji, tudi tisti, ki se zadnja leta niso več oglašali. Naročnina za celo leto znaša 60 dinarjev in se pošilja na Tiskovno zadrugo v Ljubljani, Prešernova ulica.

= Domače jedilno olje! = Začeli smo s proizvajanjem našega prvovrstnega dvostroko rafiniranega **jedilnega olja,** ki more, kar se tiče kakovosti, tekrovati z vsakim inozemskim oljem. Dobiva se v vsaki boljši trgovini. Glavni zastop za Hrvatsko in Slavonijo pri Trgovskem prometu delniškem društvu v Zagrebu, Ilica 48. **Prva hrvatska tvornica olja d. d. v Zagrebu.**